

Pałace, dwory i dworki

Pałace, dwory i dworki

Ziemia Gorlicka to nie tylko piękna przyroda, ale także liczne przykłady zabytków architektury sakralnej i świeckiej. Na szczególną uwagę zasługują obiekty budownictwa obronnego i rezydencjonalnego, takie jak kasztel w Szymbarku, dwory w Jeżowie, Szymbarku, Ropie czy Bobowej oraz pałace w Siarach i Zagórzanach. Siedziby rodowe na tych ziemiach budowały rody szlacheckie, magnackie i kupieckie, które miały duży udział w zasiedlaniu tego regionu. Pałace i dwory budowali też znani przemysłowcy, ziemianie i politycy. Część z nich przetrwała do dnia dzisiejszego, dzięki czemu można je podziwiać nadal.

Kasztel w Szymbarku

Renesansowy kasztel w Szymbarku z XVI wieku – dawna siedziba rodu Gładyszów herbu Gryf to perła polskiej architektury epoki Odrodzenia. Obiekt wraz z towarzyszącymi mu budynkami: oficyny dworskiej zaadaptowanej na galerię wystawienniczą i drewnianego dworku mieszczańskiego z 1920 roku, tworzy odnowiony oddział Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów. Kasztel stanowi obecnie nowoczesny ośrodek konferencyjno – wystawienniczy. Kasztel stojący na stromej skarpie nad rzeką Ropą został wzniesiony z kamienia w XVI wieku, a przebudowany w 1580 roku. W wieku XIX i XX wieku kasztel znacznie podupadł. Dzisiaj jest po generalnym remoncie, który przywrócił mu dawny wygląd. Piętrowy budynek na planie prostokąta wieńczy renesansowa attyka, a w narożach wznoszą

się kwadratowe alkierze.

Dane kontaktowe:

Ośrodek Konferencyjno-Wystawienniczy „Kasztel w Szymbarku”

Szymbark, 38-311 Szymbark

(+48) 18 351 31 14

kasztel.szymbark@gmail.com

www.muzeum.gorlice.pl

Godziny otwarcia:

maj – wrzesień

poniedziałek – piątek 9.00 – 17.00

sobota, niedziela: 10.00 – 18.00

październik – kwiecień

poniedziałek – niedziela: 9.00 – 16.00

Ceny biletów:

Bilet normalny: 4 zł

Dwór Groblewskich w Szymbarku

Dawny dwór Groblewskich znajduje się przy drodze z Szymbarku do Bystrej. Obecnie znajduje się w nim Stacja Badawcza Instytutu Geografii Polskiej Akademii Nauk.

Pałac Długoszków w Gorlicach

Perełką architektury Ziemi Gorlickiej jest Pałac Długoszków w Gorlicach. Był własnością Władysława Długosza, który wybudował go w miejscu dworu odkupionego od Władysława Dembowskiego. Obecny pałac stoi na miejscu dwóch poprzednich, które spłonęły w pożarach

w latach 1916 i 1923. Secesyjny pałac jest usytuowany na stromej skarpie opadającej w stronę rzeki Sękówki i ulicy J. Kochanowskiego. Wybudowany na podstawie projektu wiedeńskiego atelier architektonicznego Fellnera i Helmera, znanego z planów przebudowy teatru zamkowego w Łańcucie czy pałacu Goetzwów w Okocimiu zachwyca ciekawą bryłą, owalnymi lukarnami, mansardowymi dachami oraz sięgającymi niemal posadzek oknami. Z bogactwem form architektonicznych pałacu doskonale komponuje się bogaty wystrój elewacji oraz wnętrza – jasne, przestronne pokoje, wielki hol wejściowy, schody o drewnianej balustradzie, sala balowa, piękne piece kaflowe i kominki. W urokliwym parku otaczającym pałac obok wiekowych dębów, smukłych świerków i dostojnych platanów obejrzeć można rzeźby ogrodowe znanego lwowskiego rzeźbiarza Piotra Wojtowicza, który w roku 1911 wykonał na zamówienie Długosza około 60 rzeźb z kamienia. Zachwycają mitologiczne postaci Neptuna w rydwanie, nimf, maszkarona a także piękne kamienne wazony. Uroku dodaje parkowi stawek z mostkiem, strumyk, fontanna oraz okazała pergola z rzędem słupów, po których pną się rośliny kilku gatunków. W czasie wojny pałac był siedzibą Wehrmachtu, po wojnie majątek Długoszków został skonfiskowany na rzecz Staliny Koni w Sierach. W latach 80-tych mieścił się tu ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy dla pracowników rolnych oraz filia sanatorium z Wapiennego. Obecnie jest własnością prywatną.

Pałac Skrzyńskich w Zagórzach

Zabytkowy zespół pałacowy zbudowany został w latach 1834-1839 według projektu Franciszka Marii Lanciego przez Tadeusza Skrzyńskiego – właściciela Zagórzach oraz licznych posiadłości w okolicy. Pałac wzniesiony został w stylu neogotyckim, jest czteroskrzydłowy, z dużym dziedzińcem, wieżą i tarasem. Obiekt zachwyca asymetryczną, rozbudowaną bryłą oraz bogatym kamieniarskim detalem. W dworze mieszkała rodzina Skrzyńskich. Przebywał w nim poeta i geograf Wincenty Pol oraz znany malarz Artur Grottger. W latach 1945-1989 mieścił się tu Dom Dziecka, a obiekt w tym czasie podupadł. Obecny właściciel prowadzi prace renowacyjne. W pobliżu pałacu znajduje się grobowiec rodziny Skrzyńskich w kształcie piramidy z wkomponowanym w nią krzyżem. Pochowany został tu m.in. Aleksander Skrzyński – premier II Rzeczypospolitej w latach 1925-1926.

Dwór w Jeżowie

Dwór w Jeżowie, obecnie to część wsi Wilczyska, zbudowany został prawdopodobnie pod koniec XV wieku, a w następnym stuleciu został przebudowany i rozbudowany. W XVII i XVIII wieku Jeżów wielokrotnie zmieniał właścicieli, a na przełomie XVIII i XIX wieku znajdował się w tak złym stanie, że na piętrze urządzono spichlerz. W latach 60. XX wieku dwór odrestaurowano, przywracając mu wygląd z czasów renesansu. Gościli tu Artur Grottger oraz Stanisław Wyspiański. Obecnie dwór pełni rolę Domu Pracy Twórczej Liceum Sztuk Plastycznych w Tarnowie. Obronny dwór posiadał umocnienia w postaci ostrokołu i fosa, której zarys jest widoczny do teraz. Dwór jest piętrowy, murowany, zbudowany na planie prostokąta, nakryty dachem gontowym. W południowo-wschodnim narożniku znajduje się owalna baszta. Wewnątrz zachowały się fragmenty późnorenesansowej polichromii.

Dwór Długoszowskich w Bobowej

Dwór zwany do dziś „Zamkiem w Bobowej” został wzniesiony w XVII wieku, a następnie gruntownie przebudowany w I połowie XIX wieku. Był siedzibą kolejnych właścicieli Bobowej, a w 1897 roku znalazł się w posiadaniu rodziny Długoszowskich. Tu wychował się Bolesław Wieniawa-Długoszowski – doktor nauk medycznych, literat, dyplomata, a przede wszystkim generał i najsłynniejszy osobisty adiutant marszałka Józefa Piłsudskiego.

Dwór w Ropie

Dwór obronny został zbudowany w Ropie prawdopodobnie w XVI wieku, przez ówczesnych właścicieli Brzeńskich. Początkowo budynek w stylu barkowym, został w 1803 roku

przebudowany w stylu klasycystycznym. W XIX i XX wieku dwór wielokrotnie zmieniał właścicieli. Obecnie trwa odbudowa dworu, który jest własnością prywatną. Dwór ma charakter barokowo-klasycystyczny, od frontu ozdobiony jest sześciokolumnowym portykiem.